

Hodnocení diplomové práce

Název: *Adolescence, její volný čas a hodnotová orientace*

Autor: *Tomáš Trajer*

Předložená diplomová práce má charakter obecného pojednání o situaci současných mladých lidí, o hodnotách, které jsou pro ně důležité a příčinách tohoto stavu. Diplomant se v rámci své práce úspěšně pokusil proniknout, pochopit a prezentovat tři tématické celky: *vývojově-psychologickou a kulturní charakteristiku adolescentů, problematiku volného času mladých lidí a otázku hodnotové orientace, jejího odrazu a vlivu na prožívání volného času*. Na jeho způsobu zpracování oceňuji především samostatnost uvažování, široké spektrum použité literatury a interdisciplinární přístup. Slabinou práce je příliš neurčité stanovení cíle. Autor sám nehovoří o „cíli“ práce, nýbrž o jejím „směřování“ (s. 6).

Po stránce vnějšího vzhledu i po stránce formální je předložená práce na vysoké úrovni. Také jazyková úroveň textu je velmi dobrá, i když některé pasáže mohly být vyjádřeny stručněji. V práci se vyskytuje omezené množství překlepů a interpunkčních chyb (např. na s. 5, 34, 40, 41, 48, 67 aj.).

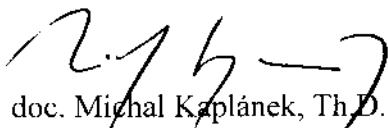
Vývojově-psychologická část práce zabývající se adolescencí odráží pluralitu názorů různých autorů a současně i dost široké časové spektrum vzniku primárních (původních) pramenů, zahrnující zhruba posledních sto let – od Maxe Webera přes Ericksona až po Arnetta. Z tohoto hlediska je škoda, že se autor nepodíval přímo na texty těchto autorů. Možná by se mu pak lépe podařilo rozeznat, které názory jsou dobově podmíněny a které je možné plně akceptovat i dnes. Narážím tím například na problém *identity*. Identita se stala díky Ericksonovi ústředním pojmem souvisejícím s adolescencí. Přitom však není jisté, zda mladí lidé prožívající postmoderní „prolínání identit“ jsou vůbec schopni dosáhnout takové identity, kterou Erickson postuluje jako vývojový cíl adolescence. Podobně je tomu také na s. 35, kde autor cituje Říčanovy postřehy o „čtenářské vášni“ adolescentů, které patrně pocházejí z 80. let 20. století (před 1. vydáním Říčanovy knihy), a proto by je bylo vhodné nahradit výsledky současných výzkumů.

Oddíl o problematice volného času dětí a mládeže se mi jeví poměrně málo kompaktní. Obsahuje spoustu nesourodých informací – od charakteristiky pojmu „volný čas“ přes „možné problémy s využíváním volného času“ až k pojednání o subkulturách. Jsem rád, že autor do diplomové práce toto pojednání zařadil, i když např. zařazení *Hippies* mezi subkultury považuji spíše za doplnění historického přehledu než za součást deskripce současných hnutí. Možná by v souvislosti se subkulturami stálo za to připomenout rozdíl v příslušnosti k subkulturám v 80. letech a dnes, na Západě a u nás.

Kapitulu třetí a zčásti i čtvrtou považuji za stěžejní část předložené práce a za výsledek autorovy syntézy. Autor pojal pojem *hodnota* interdisciplinárně, ačkoli mám dojem, že v souladu s dobovým trendem převážily pohledy psychologické či psychologizující. Také zde narazíme na problém zařazení výroků některých odborníků do dobového kontextu. Je např. otázkou, zda uvedení typologie E. Sprangera v odborné literatuře není třeba chápat spíše jako příklad typologizace než jako souhrn dnes použitelných kategorií. Za velmi důležité pokládám zdůraznění rozdílu mezi skutečnými a deklarovanými hodnotami (s. 61).

Diplomovou práci Tomáše Trajera považuji za velmi zdařilou, **doporučuji** ji k obhajobě a navrhuji hodnocení známkou **výborně**.

České Budějovice, 20. 8. 2008

doc. Michal Kaplánek, Th.D.
vedoucí práce